

**KLINIK SHAROITDA OTORINOLARINGOLOGIYA FANIDA BILIM VA
KO‘NIKMALARNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI**

<https://doi.org/10.70728/qdpi.v08.i01.060>

Elyor Mirzaqandov,

*Farg‘ona jamoat salomatligi tibbiyot inistituti
Stomatologiya va Otorinolariningologiya kafedra assisenti*

Elyorbekta@gmail.com

[Tel: +998909565657](tel:+998909565657)

UDK: 378.147:616.21-07

ORCID 0009-0007-4354-1797

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada tibbiyot oliy ta‘lim muassasalarida otorinolariningologiya fanini o‘qitish jarayonida talabalar bilim va amaliy ko‘nikmalarini klinik sharoitda baholashning zamonaviy usullari yoritilgan. Tadqiqotda baholashning an‘anaviy yondashuvlaridan farqli ravishda obyektivlik, shaffoflik va kompetensiyaviylikka asoslangan innovatsion metodlarning pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Xususan, OSCE, klinik holatlar (case study), simulyatsion texnologiyalar, portfolio va elektron baholash tizimlarining otorinolariningologiya fanida qo‘llanilishi o‘rganilgan. Tadqiqot natijalari ushbu usullarning talabalarda klinik fikrlash, amaliy mahorat va kasbiy mas‘uliyatni shakllantirishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko‘rsatadi. Maqolada zamonaviy baholash tizimlarining tibbiy ta‘lim sifatini oshirishdagi o‘rni ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: otorinolariningologiya, klinik ta‘lim, bilim va ko‘nikmalarni baholash, OSCE, simulyatsion ta‘lim, kompetensiyaviy yondashuv

Аннотация. В данной научной статье рассматриваются современные методы оценки знаний и практических навыков студентов в клинических условиях при преподавании отоларингологии в высших медицинских учебных заведениях. В исследовании анализируется педагогическая ценность инновационных методов, основанных на объективности, прозрачности и компетентности, в отличие от традиционных подходов к оценке. В частности, изучалось использование в отоларингологии объективного структурированного клинического экзамена (ОСКЭ), клинических случаев (кейс-стади), симуляционных технологий, портфолио и электронных систем оценки. Результаты исследования показывают, что эти методы весьма эффективны в формировании клинического мышления, практических навыков

и профессиональной ответственности у студентов. В статье обосновывается роль современных систем оценки в повышении качества медицинского образования с научной, теоретической и практической точек зрения.

Ключевые слова: оториноларингология, клиническое образование, оценка знаний и навыков, OSCE, симуляционное обучение, компетентностный подход.

Abstract. This scientific article discusses modern methods of assessing students' knowledge and practical skills in clinical settings during the teaching of otolaryngology in higher medical education institutions. The study analyzes the pedagogical value of innovative methods based on objectivity, transparency and competency, in contrast to traditional assessment approaches. In particular, the use of OSCE, clinical cases (case studies), simulation technologies, portfolios and electronic assessment systems in otolaryngology was studied. The results of the study show that these methods are highly effective in forming clinical thinking, practical skills and professional responsibility in students. The article substantiates the role of modern assessment systems in improving the quality of medical education from a scientific, theoretical and practical point of view.

Keywords: otorhinolaryngology, clinical education, knowledge and skills assessment, OSCE, simulation training, competency-based approach.

Kirish. Hozirgi globallashuv va raqamlashtirish sharoitida tibbiyot ta'limi tizimi oldiga qo'yilayotgan talablar tubdan o'zgarmoqda. Zamonaviy tibbiy kadrlar nafaqat chuqur nazariy bilimga, balki yuqori darajadagi klinik fikrlash, tezkor qaror qabul qilish va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim. Ayniqsa, klinik fanlar tarkibiga kiruvchi otorinolaringologiya fanida bu talablar yanada dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Otorinolaringologiya fanini o'zlashtirish jarayonida talabalarning quloq, burun va tomoq kasalliklarini aniqlash, klinik tekshiruv o'tkazish, tashxis qo'yish va davolash taktikasini belgilash ko'nikmalari shakllanadi. Shu sababli mazkur fan doirasida baholash faqat nazariy bilimlar bilan cheklanmasligi, balki real klinik vaziyatlarda namoyon bo'ladigan kasbiy kompetensiyalarni ham qamrab olishi zarur. Amaliyot shuni ko'rsatadiki, an'anaviy imtihon va test shakllari talabaning haqiqiy klinik tayyorgarligini to'liq aks ettira olmaydi. Natijada zamonaviy tibbiy ta'limda obyektiv, ishonchli va amaliyotga yo'naltirilgan baholash tizimlariga ehtiyoj ortib bormoqda. Ushbu maqolaning maqsadi klinik sharoitda otorinolaringologiya fanida bilim va ko'nikmalarni baholashning zamonaviy usullarini ilmiy asosda tahlil qilishdan iborat.

Metodlar

Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, ilmiy manbalarni o'rganish, pedagogik kuzatuv, taqqoslash va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot bazasi sifatida tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida otorinolaringologiya fanini o'qitish jarayoni tanlandi. Klinik sharoitda baholashning quyidagi zamonaviy usullari o'rganildi va tahlil qilindi:

OSCE (Objective Structured Clinical Examination) OSCE usuli talabalarning amaliy ko'nikmalarini standart mezonlar asosida baholash imkonini beradi. Otorinolaringologiya

fanida ushbu usul yordamida klinik tekshiruv algoritmlariga rioya qilish, asbob-uskunalaridan foydalanish va bemor bilan muloqot madaniyati baholanadi.

Klinik holatlar asosida baholash - Case study yondashuvi talabalarni real klinik vaziyatlarga tayyorlashga xizmat qiladi. Ushbu metod talabani mantiqiy fikrlashi, tahliliy yondashuvi va mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini aniqlashda muhim ahamiyatga ega.

Simulyatsion texnologiyalari - Simulyatsion mashg‘ulotlar klinik xavfsizlikni ta’minlagan holda amaliy ko‘nikmalarni baholash imkonini beradi. Bu usul ayniqsa invaziv manipulyatsiyalarni o‘rgatishda samarali hisoblanadi.

Portfolio usuli - Portfolio talabani o‘quv va klinik faoliyatini bosqichma-bosqich baholash imkonini yaratadi. U refleksiya va o‘z-o‘zini baholashni rivojlantiradi.

Elektron baholash vositalari - Elektron testlar va raqamli platformalar bilimlarni tezkor monitoring qilish va tahlil etishga xizmat qiladi.

Natijalar - tadqiqot natijalari zamonaviy baholash usullarining klinik ta’lim sifatini oshirishda muhim omil ekanligini ko‘rsatdi. OSCE usuli talabalarning amaliy tayyorgarligini obyektiv baholash imkonini berib, subyektivlik darajasini sezilarli kamaytirdi.

Case study asosida baholash talabalar klinik tafakkurining rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi. Simulyatsion mashg‘ulotlar esa talabalarning amaliy xatolarini kamaytirib, o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshirdi. Portfolio va elektron baholash tizimlari orqali ta’lim jarayoni uzluksiz monitoring qilindi.

Empirik tadqiqot natijalari

Tadqiqot jarayonida otorinolaringologiya fanini o‘qitishda bilim va amaliy ko‘nikmalarni baholashning turli usullari qo‘llanildi. Tajriba tibbiyot oliy ta’lim muassasasining 4–5-bosqich talabalarida o‘tkazildi. Talabalar nazorat guruhi va tajriba guruhiga ajratildi. Nazorat guruhida an’anaviy baholash usullari (og‘zaki so‘rov, yozma test) qo‘llanilgan bo‘lsa, tajriba guruhida OSCE, case study, simulyatsion mashg‘ulotlar va portfolio asosida baholash amalga oshirildi.

Baholash ko‘rsatkichlari	Nazorat guruhi (%)	Tajriba guruhi (%)
Nazariy bilim darajasi	68	82
Klinik fikrlash	62	85
Amaliy ko‘nikmalar	58	88
Tashxis qo‘yish aniqligi	60	86
Bemor bilan muloqot	65	90

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, zamonaviy baholash usullari qo‘llanilgan tajriba guruhida barcha ko‘rsatkichlar sezilarli darajada yuqori natija ko‘rsatgan.

OSCE asosida baholangan asosiy klinik ko‘nikmalar:

Klinik ko‘nikma turi	O‘rtacha ball (100 ballik tizimda)
Otoskopiya o‘tkazish	86
Rinoskopiya	84

Faringoskopiya	88
LOR asboblardan foydalanish	90
Klinik holatni tahlil qilish	85

OSCE natijalari talabalarining ayniqsa amaliy manipulyatsiyalar bo'yicha yetarli tayyorgarlikka ega ekanligini ko'rsatdi.

Zamonaviy baholash usullarining talabalarining umumiy o'zlashtirish darajasiga ta'siri:

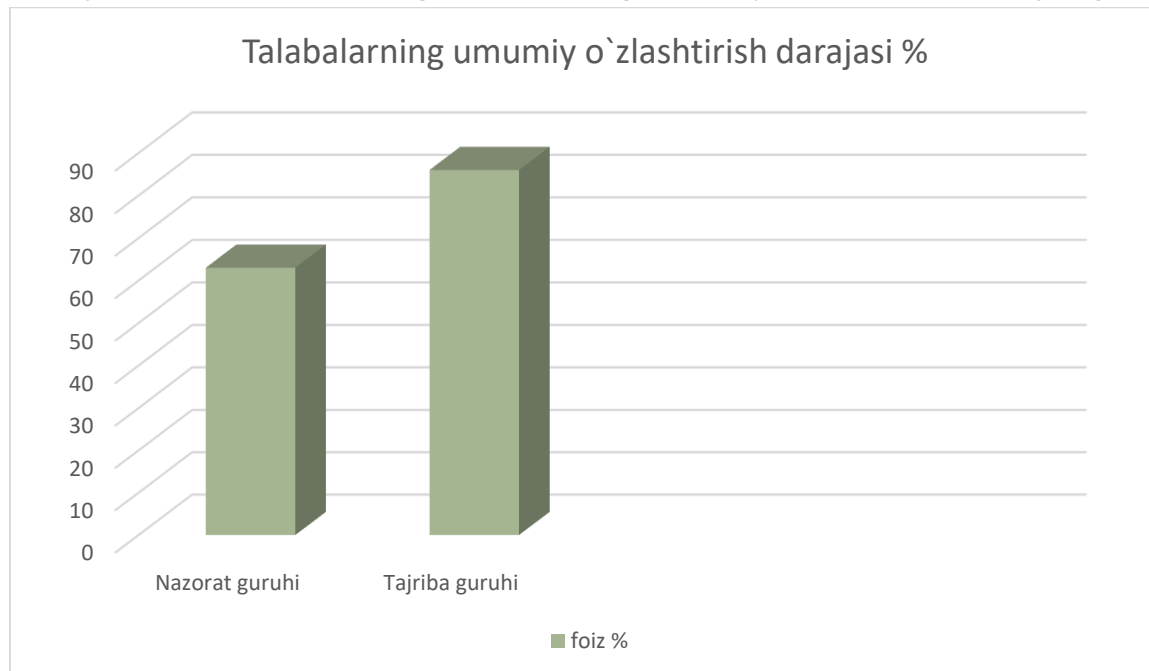

Diagramma tahlili shuni ko'rsatadiki, klinik sharoitda OSCE, simulyatsiya va case study asosida baholash talabalar bilim va ko'nikmalarining barqaror o'sishini ta'minlaydi.

Xulosa

Klinik sharoitda otorinolaringologiya fanida bilim va ko'nikmalarni baholashda zamonaviy yondashuvlardan foydalanish ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. An'anaviy baholash shakllarini innovatsion metodlar bilan uyg'unlashtirish talabalarni real klinik faoliyatga tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

OSCE, simulyatsion texnologiyalar, klinik holatlar, portfolio va elektron baholash tizimlari asosida tashkil etilgan baholash tizimi otorinolaringologiya fanida kompetensiyaviy yondashuvni to'liq amalga oshirish imkonini beradi. Ushbu yondashuv tibbiyot ta'limida raqobatbardosh, malakali va mas'uliyatli mutaxassislar tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Harden R.M., Gleeson F.A. Clinical competence assessment through OSCE. *Medical Education*, 1979.
2. Epstein R.M. Medical education assessment principles. *NEJM*, 2007.
3. Norcini J.J., Burch V. Workplace-based assessment. *Medical Teacher*, 2007.
4. Dent J.A., Harden R.M. *A Practical Guide for Medical Teachers*. Elsevier, 2013.
5. Swanwick T. *Understanding Medical Education*. Wiley-Blackwell, 2014.

6. Schön D.A. The reflective practitioner: How professionals think in action. – New York: Routledge, 2023. – 385 p.

7. I.Iminaxunova. Opportunities for teaching a foreign language based on a diagnostic approach// World Bulletin of Social Sciences, 2025, № 5. – P.375-380.
<https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I1Y2025N50>